

İZİNSİZ HAŞHAŞ EKİM OLAYLARINDA

Soruşturma aşamasında, ilk planda kolluk birimleri izin kurallarına aykırı olarak haşhaş ekildiğine dair duyum alırlar. Bu duyumun doğruluğunu teyit etmek için olay yerine gidip bir ön yoklama yaparlar ve iddianın doğru olup olmadığını araştırırlar. İddia edilen durumun mevcut olduğunu tespit ettiklerinde durumu Cumhuriyet Başsavcılığına bildirirler.

Bu suçlar genellikle toprak mahsulleri ofisi tarafından tespit edilerek yetkili mercilere ihbar olunur. Çünkü haşhaş ekim zamanında ofis görevlileri haşhaş ekimlerini devamlı surette ve kısa aralıklarla kontrol ederler. Bu kontrol sırasında karşılaştıkları kaçak ekimleri yetkili mercilere (kolluğa-C.Savcılığına) bildirirler. Bunun dışında vatandaşlar da şikayette veya ihbarda bulundukları uygulamada rastlanan bir durumdur. Dolayısıyla ekilen haşhaşın kaçak olup olmadığını bilemeyecek olan kolluk kuvveti, öncelikle Toprak Mahsulleri Ofisiyle irtibat kurmalı ve haşhaşın kaçak ekilip ekilmediğini öğrenmelidir. Eğer ihbar ofis görevlileri tarafından yapılmışsa bu noktada sorun yoktur. Eğer vatandaşın ihbarı veya şikayeti üzerine olaya vakıf olunmuşsa, ofisle irtibat kurulmalı ve ekilen haşhaşın ekildiği mevki bildirilerek haşhaşın kaçak ekilip ekilmediği öğrenilmelidir. Buraya kadar anlattıklarımız kapsamında ofis görevlilerinin beyanıyla kaçak ekim olduğu anlaşılan haşhaş ekim olayı ile ilgili soruşturmaya başlanmalıdır.

- 1) İlde çalışıyorsa İl Tarım Müdürlüğünden ve İl Kadastro Müdürlüğünden; ilçede çalışıyorsa İlçe Tarım Müdürlüğünden ve Kadastro Müdürlüğünden bir ziraat mühendisi (ziraat mühendisi

yoksa ziraat teknisyeni) ile bir kadastro teknisyeni temin edilerek olay yerine yeteri kuvvetle gidilmelidir.

- 2) Ziraat mühendisi veya teknisyeniyle yapılacak mülakatta bu bitkinin haşhaş bitkisi olup olmadığı sorulmalıdır. Haşhaş bitkisi olduğunu beyan etmesi halinde buna ilişkin rapor düzenlemesi istenmeli ve işlemlere devam edilmelidir. (Ziraat mühendisi veya teknisyeni bu beyanının gereği olarak daha sonra bir rapor düzenleyerek soruşturma evrakına sunacaktır)
- 3) Olay yerinde olay yeri tespit tutanağı tutulmalıdır. Bu tutanak kapsamında;
  - a) Olay yerinin görüntüsü kayda alınmalı,
  - b) Kadastro teknisyenine olay yerinin krokisini çizmesi ve bu krokide nerelerin haşhaş ekili olduğunu bu krokide belirlemesi talimatı verilmelidir. Ayrıca ziraat mühendisi veya teknisyenine haşhaş ekimine ilişkin anız mevcutsa haşhaşın ne zaman ekildiği ve ne zaman toplandığına ilişkin hususların belirtileceği raporu düzenlemesi söylenmelidir. (Kadastro teknisyeni ve ziraat mühendisi veya teknisyeni bu talimat üzerine raporlarını düzenleyerek daha sonra Cumhuriyet Başsavcılığımıza sunabilir).
  - c) Haşhaş bitkilerinin bakımının (çapasının, sulamasının) vs. yapıp yapılmadığı, etrafta bu işler için kullanılacak eşyaların (su hortumu, çapa vs) bulunup bulunmadığı hususları belirlenmeli ve tutanağa bağlanmalıdır (çünkü ilerleyen safhalarda şüpheli şahıs bu haşhaşın kendi kendine yettiğini iddia edebilir. Özellikle az miktarda haşhaş ekimi olduğu durumlarda bu savunma ile karşılaşılabilir. Bu savunmayı çürütmek için bu tespitin yapılması önemlidir).
- 4) Şüphelinin 3289 sayılı yasaya muhalefet suçundan savunması alınmalıdır.
- 5) Toprak Mahsulleri Ofisi görevlilerinden, işten anlayan birisi temin edilerek olay yerindeki haşhaşlar incelenmelidir. Haşhaşlar kemale ermişlerse veya çizilmişlerse, mahalli mülki amirlikten toplatma ve

imha kararı alınarak ve bu karar gereğince haşhaşlar toplanarak ofise teslim edilmelidir¹. (Çünkü yönetmelik m.7/2 hükmüne göre, *Kaçak olarak ekilen haşhaşlardan kemale ermiş olanlarla çizi-*

len haşhaş kapsülleri ve bunlardan elde edilen ham afyon toplatma veya imha masrafları ekiciye ait olmak üzere mülki idare amirlerince ofis teşkilatından da yararlanılmak suretiyle zapt edilerek Ofise verilir. Zapt edilen haşhaş kapsülleri ve ham afyonun yararlanılmayan kısmı Ofise imha edilir.)

Eğer haşhaşlar kemale ermemişlerse ve çizilmemişlerse, yine de mahalli mülki amirlikten imha emri temin edilsin ve ofis görevlileri eşliğinde **sürmek, biçmek, ezmek, gömmek veya yakmak** suretiyle imha edilmelidir.

DOSYA TAKİP FORMU

(İZİNSİZ HAŞHAŞ EKMEK OLAYINDA)

	Evet	Hayır
Şüpheli ifadesi alınmış mı?		
Varsa olayın tanıkları dinlenmiş mi?		
Yakalama-gözaltına alma tutanağı düzenlenmiş mi?		

¹ İmha kararı için Cumhuriyet Savcılığı tarafından mülki amirliğe müzekkere yazılmasına gerek yoktur. Bu işi kolluk da yapabilir. Yani kolluk da kaymakamlıktan veya valilikten bu yönde emir talep edebilir.

Sanık karar takip formu düzenlenmiş mi?		
Yakalama işlemi yakınlarına bildirilmiş mi?		
Olay yeri inceleme raporu var mı?		
Olay yerinin görüntüleri çekilmiş mi?		
Arama ve elkoyma veya muh. altına alma tutanağı var mı?		
TMO'ya teslim tutanağı var mı?		